

BM 307 Dosya Organizasyonu (File Organization)

Hazırlayan: M.Ali Akcayol Gazi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

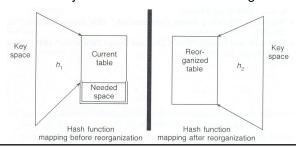
Konular

- Hashing Techniques and Expandable Files
 - Background
- Extendible Hashing
 - Dynamic Hashing
 - Linear Hashing
 - Değerlendirme

Hashing Techniques and Expandable Files Background

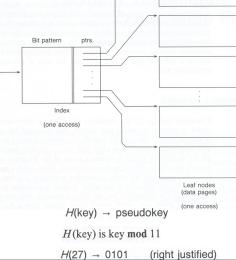
- Hashing ve collision resolution metodları statik dosya boyutunu esas alırlar.
- Doğrudan erişimli dosyalarda %85 packing factor ile ortalama 1.5 probe kullanılarak bir kayda erişilir.
- En büyük dezavantajları ise yeni kayıt eklendikçe veya mevcut kayıtlar silindikçe dosya boyutunun değişmemesidir.
- Bu metodlarda dosya boyutunu değiştirdikten sonra bütün kayıtların yeni bir hash fonksiyonu ile tekrar insert edilmesi gerekmektedir.

Hashing Techniques and Expandable Files Extendible Hashing Kayıtlar eklendikçe veya silindikçe tablonun boyutunu sürekli ayarlar. B+ - ağaçlarındaki parçalanma ve birleştirme işlemine benzer yeniden yapılanma gerçekleştirir. H (key) Ancak B+ - ağaçlarında index derinliği 1'den fazla olabilirken

- index derinliği (dept) 1'e eşittir.
 Doğrudan erişimde B+ ağaçlarından daha az probe gerektirir.
- Herbir anahtar için hash fonksiyonuyla bir pseudokey elde edilirek index girişi sağlanır.

Extendible hashing metodunda

Hashing Techniques and Expandable Files Extendible Hashing

- Index kısmının içerdiği bit kadar en önemli bit (most significant bits leftmost) pseudokey üzerinde karşılaştırılır.
- Bir sayfada overflow olduğunda iki sayfaya bölünür ve kayıtlar soldan itibaren farklı ilk k (page depth) bit gözönüne alınarak iki sayfaya dağıtılır.
- Eğer iki sayfa mevcut k değerine göre ayrılamıyorsa k değeri bir artırılır. k değeri farklılık olan bite kadar artırılır.
- Eğer page depth değeri index depth değerinden büyük olursa index depth değeri artırılır.
- Index depth (n) en büyük page depth değerine eşittir.
- Her index depth değerini artırmadan sonra tablo boyutu 2 ile çarpılarak büyütülür.
- Tablo boyutu index derinliği 1 için 2, 2 için 4 ve 3 için 8 olur. (2ⁿ)
- Bir kayda ulaşmak için, bir erişim index ve bir erişimde page için olmak üzere toplam iki probe gerekir.
- Eğer index primary memory'de saklanırsa auxiliary memory'e bir erişim yeterlidir.

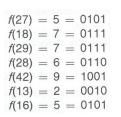
Hashing Techniques and Expandable Files Extendible Hashing

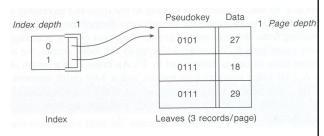
Örnek

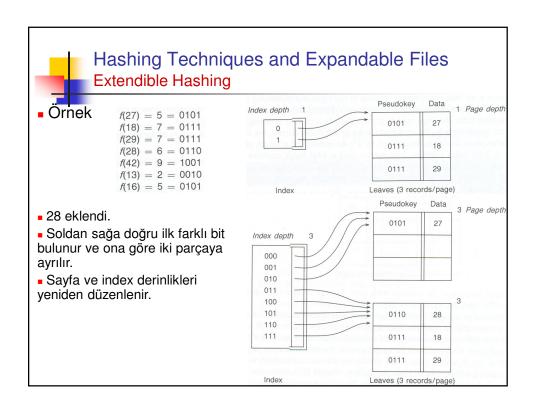
Her sayfada 3 kayıt olacak şekilde 27, 18, 29, 28, 42, 13 ve 16 değerlerini insert edelim. Hash fonksiyonuyla 4-bit pseudokey (right-justified) değerleri üretilsin.

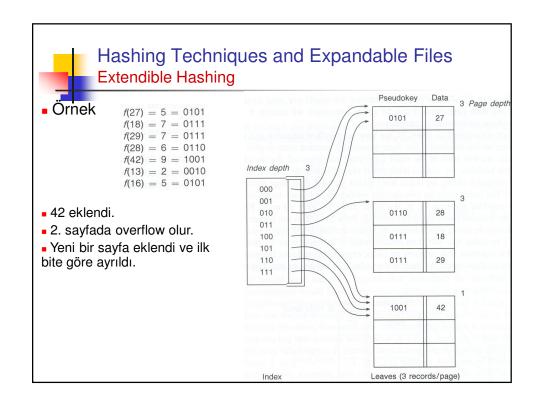
$$H(\text{key}) = \text{key mod } 11$$

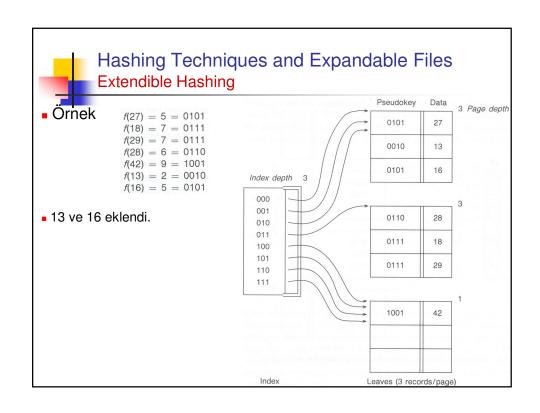
- Başlangıçta index derinliği 1 olur.
- Index kısmının üstünde index derinliği ve sayfa kısmının üstünde ise sayfa derinliği bilgileri yer almaktadır.

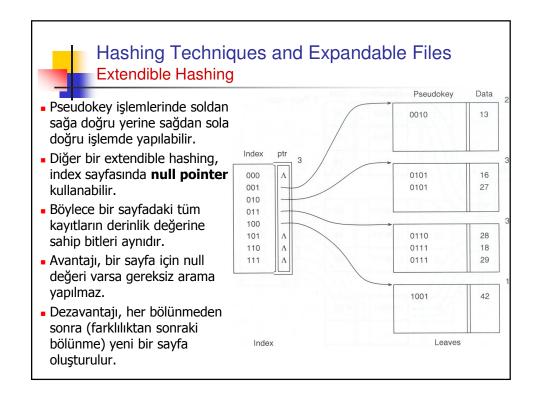

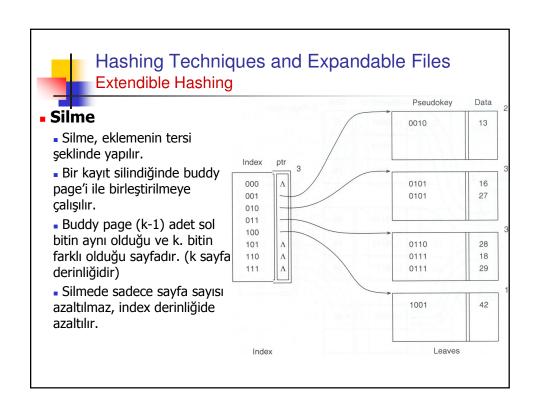

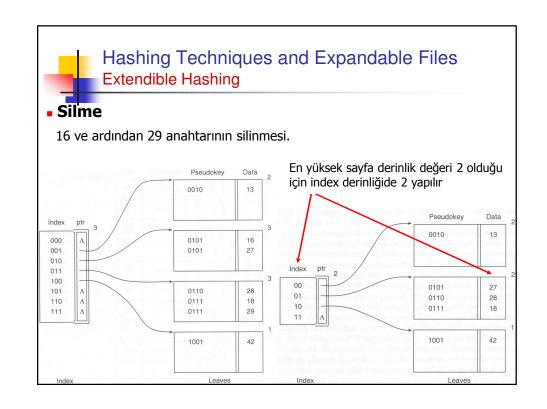

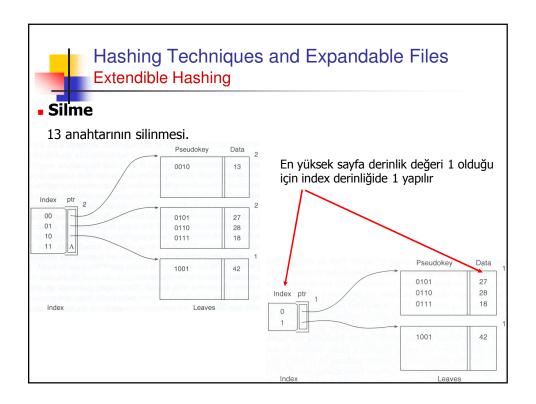

Hashing Techniques and Expandable Files Extendible Hashing

Değerlendirme

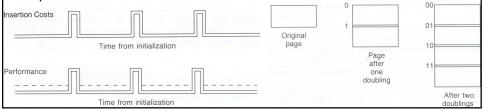
- Her silmede sayfaların birleştirilmelerinin kontrol edilmesi ve birleştirme işlemi zaman alır ve performansı düşürür.
- Bir sayfadaki kayıt sayısı her sayfa için belirlenen bir threshold (eşik) değerinin altına düştüğünde birleştirme işlemi yapılabilir.
- Bir kayda erişmek için hash fonksiyonuyla pseudokey değeri elde edilir.
 Ardından index derinlik değerine göre aynı olan bitlerle ilgili sayfaya ulaşılır.
- Sayfaya ulaşıldıktan sonra sıralı kayıt yapılmışsa arama istenen bir metodla yapılabilir (sequential, binary, hashing, ...).
- Uygulamada aynı pseudokey değerine sahip çok fazla kayıt olma ihtimali çok düşüktür. (Seçilen hash fonksiyonu anahtarları çok geniş bir aralıkta düzgün dağıtır).

Hashing Techniques and Expandable Files Extendible Hashing

Degerlendirme

- Extendible hashing potansiyel dezavantajlara sahiptir.
- Hash fonksiyonu düzgün dağılım yaparak insert işlemi yapar. Belirli bir süre hiç bölünme olmadan insert devam eder ancak yaklaşık aynı süre içinde çok fazla bölünme olur ve insert performansı çok düşer.
- Index boyutu primary memory'ye siğmayacak kadar büyürse auxiliary memory'ye yazılır ve probe sayısı 1'den 2'ye yükselir.
- İki dezavantajda **bounded index exponential hashing** metoduyla çözülür.
- \blacksquare Anahtarların dağılımı yeni bir hash fonksiyonuyla yeniden düzenlenir. exhash(x) = $2^{\text{hash(key)}}$ -1
- Index hafızaya sığmayacak kadar büyürse data page boyutu ikiye çarpılarak büyültülür.

Hashing Techniques and Expandable Files Dynamic Hashing

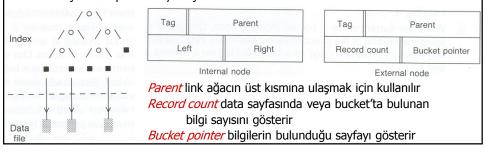
- Binary tree internal ve external node'lardan oluşur. External node'lar gerçek data sayfasını gösterirler.
- Internal node'lar doğru external node'a ulaşmayı sağlarlar.
- Internal node'larda pseudokod içindeki 0'lar için sola 1'ler için sağa gidilir.
- Hash fonksiyonu 0 ve 1'leri rastgele oluşturduğu için ağaç stokastik olarak dengelidir.

$$H_1(Key_i)$$
 $B(H_1(Key_i)) = (b_{i0}, b_{j1}, b_{j2}, ...)$ $b_{ij} \in \{0,1\}$ for all j

Hashing Techniques and Expandable Files Dynamic Hashing

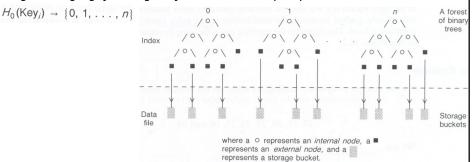
- Extendible hashing metodunun bir dezavantajı bölme işleminde index büyütmenin zaman almasıdır ve düzgün dağılımlı olmamasıdır.
- Bunu ortadan kaldırmak için bounded index exponantial hashing kullanılabilir veya dynamic hashing kullanılabilir.
- Dynamic hashing metodunda index sürekli büyür.
- Kayda ulaşmak için gerekli doğru sayfayı elde etmek için bir binary tree index kullanılır.
- Extendible hashing metodunda olduğu sabit uzunlukta bir pseudokey kullanmak yerine değişken pseudokey kullanılır.
- Bit serisi şeklinde pseudokey oluşturulur.

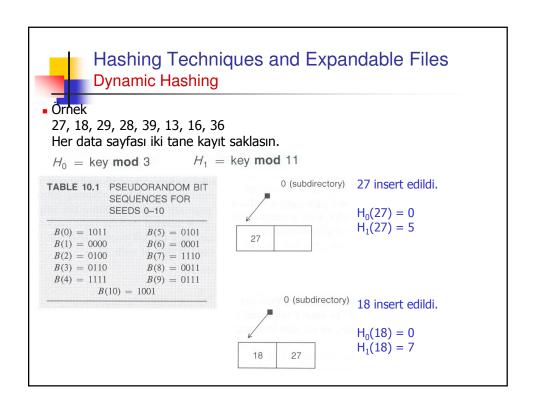

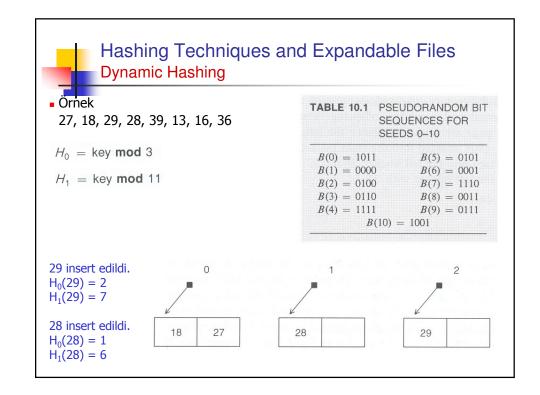
Hashing Techniques and Expandable Files Dynamic Hashing

- Dynamic hashing ağaç yüksekliğinin artmasını önlemek için birden fazla ağaç yapısını aynı anda kullanır.
- Bilginin hangi ağaçta olduğu başka bir hash fonksiyonuyla belirlenir.

- H₀ ile önce doğru ağaç seçilir, daha sonra H₁ ve B ile ağaçta ilerlenir.
- Overflow olduğunda external node, internal node olur ve iki tane yeni external node oluşturulur.
- Kayıtlardan sıradaki bit değeri 0 olan soldaki yeni external node'a, 1 olan ise sağdaki external node'a aktarılır.

Hashing Techniques and Expandable Files **Dynamic Hashing**

Örnek

27, 18, 29, 28, 39, 13, 16, 36

 $H_0 = \text{key mod } 3$

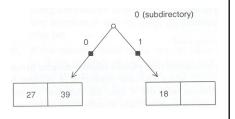
 $H_1 = \text{key mod } 11$

39 insert edildi. Overflow oldu. Yeni bir external node oluşturuldu. Tüm bilgiler iki node arasında dağıtıldı.

 $H_1(27) = 5$, B(5)'nın ilk biti (0) kullanıldı.

 $H_1(39) = 6$, B(6)'in ilk biti (0) kullanıldı. $H_1(18) = 7$, B(7)'in ilk biti (1) kullanıldı.

SEQ	PSEUDORANDOM BIT SEQUENCES FOR SEEDS 0-10				
B(0) = 1011	B(5) = 0101				
B(1) = 0000	B(6) = 0001				
B(2) = 0100	B(7) = 1110				
B(3) = 0110	B(8) = 0011				
B(4) = 1111	B(9) = 0111				
B(10) =	= 1001				

Hashing Techniques and Expandable Files **Dynamic Hashing**

Örnek

27, 18, 29, 28, 39, 13, 16, 36

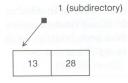
 $H_0 = \text{key mod } 3$

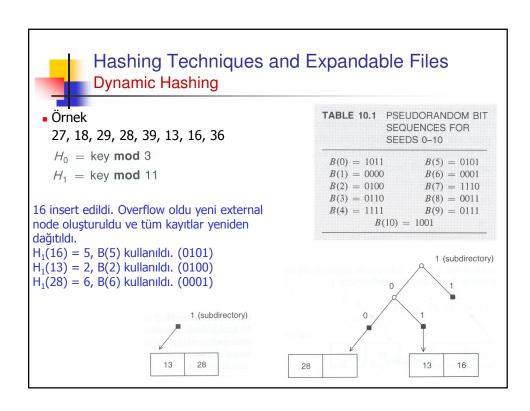
 $H_1 = \text{key mod } 11$

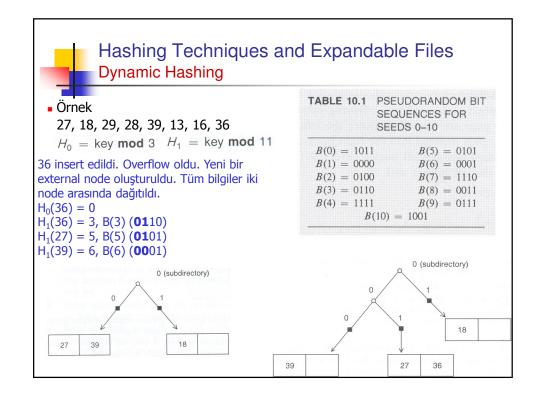
TABLE 10.1	PSEUDORANDOM BIT
	SEQUENCES FOR
	SEEDS 0-10

B(0) = 1011	B(5) = 0101
B(1) = 0000	B(6) = 0001
B(2) = 0100	B(7) = 1110
B(3) = 0110	B(8) = 0011
B(4) = 1111	B(9) = 0111
B(10) =	1001

13 insert edildi. $H_0(13) = 1$

Hashing Techniques and Expandable Files Dynamic Hashing

Değerlendirme

- $\, \bullet \,$ Bir anahtara erişmek için $\, H_{o} \,$ ile bulunduğu ağaç, $\, H_{1} \,$ ile izlenecek yol için gerekli pseudocode belirlenir.
- External node'a ulaşıldığında auxiliary memory'de bilginin olduğu sayfaya ulaşılır.
- Bütün retrieval süreleri yaklaşık eşittir çünkü stokastik olarak ağaç dengelenmiştir.
- Tüm ağaçları primary memory'e alabilirsek auxiliary memory'e sadece birkez ulaşmamız yeterlidir.
- Ağaçların primary memory'ye siğmadiği durumlarda, external node'larda bağlı listerle yeni bucket'lar oluşturulur.

Hashing Techniques and Expandable Files Linear Hashing

- Extendible hashing ve dynamic hashing metodlarının en önemli dezavantajı link kullanmalarıdır.
- Linear hashing metodunda link kullanılmaz ve ek hafızaya ihtiyaç duyulmaz.
- Linear hashing metodunda birden fazla hash fonksiyonu kullanılır ve sürekli değiştirilir.
- Hem bilgi eklemede hemde bilgi silmede, bir bulunulan seviye ve birde sonraki seviye için iki hash fonksiyonu kullanılır.
- Her seviye artışında dosya boyutu iki ile çarpılır, her seviye azalışında dosya boyutu ikiye bölünür.
- Dosyadaki kayıt sayısı için bir upper bound ve birde lower bound belirlenir.
- Bilgi eklemede upper bound'un üzerinde kayıt oluşmuşsa yeni bir sayfa eklenir ve aktif sayfadaki bilgiler bu sayfaya dağıtılır.
- Bilgi silmede lower bound'un altına düşülmüşse aktif sayfanın önündeki sayfaya, aktif sayfadan sonraki kayıtlar aktarılır.

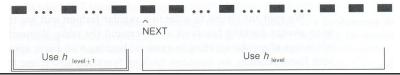

Hashing Techniques and Expandable Files Linear Hashing

Upper bound aşıldığı zaman bölünecek sayfa için bir NEXT pointer'ı bulunur.

 $h_{\text{level}}(\text{key}) = \text{key mod } [N (2^{|\text{evel}})]$

- Bulunulan seviye için hash fonksiyonuyla ilgili sayfaya ulaşılır.
- Level bir artırıldığında mod değeri iki kat artar.
- Mod değeri her arttığında adreslenebilecek adres alanı iki katına çıkar.
- Bir hash fonksiyonu bulunulan kısım için adresleme yapar, diğeri ise expand edilen kısım için adresleme yapar.
- Her level için bölme işlemi 0. sayfadan başlar ve N.(2level) değerine kadar devam eder.
- Bulunulan level için N.(2^{level}) değerinden sonra tekrar başa dönülür ve seviye bir artırılır. (N başlangıçtaki sayfa sayısını gösterir.)
- Bir anahtara ulaşmak için önce hash değeri elde edilir.
- Eğer hash değeri NEXT pointer'ından daha önceki bir node'u belirlerse, h_{level+1} fonksiyonuyla gerçek sayfaya ulaşılır.

4

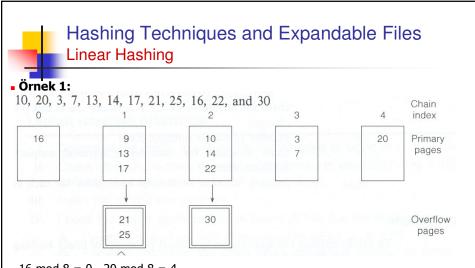
Hashing Techniques and Expandable Files Linear Hashing

• Örnek 1: Başlangıçta 4 sayfa oluşturulsun. Ana sayfa 3 ve overflow sayfası iki kayıt saklasın. Lower ve Upper Bound (40% - 80%).

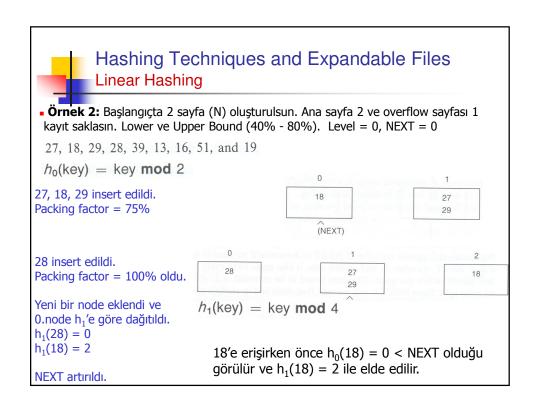
10, 20, 3, 7, 13, 14, 17, 21, 25, 16, 22, and 30 Chain 0 3 index 20 13 10 3 Primary pages 16 17 14 22 21 NEXT 25 30 Overflow pages

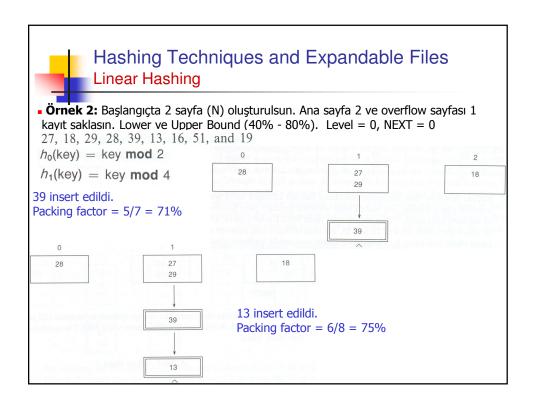
- Packing factor değeri 12/16 = 75%
- Yeni bir kayıt olarak 9 eklensin. 1. sayfaya gider ve overflow olur. (13/16) = 81%
- NEXT 0.sayfayı gösterdiği için 0.sayfa bölünür ve anahtarlar bir sonraki seviyenin hash fonksiyonuyla dağıtılır.

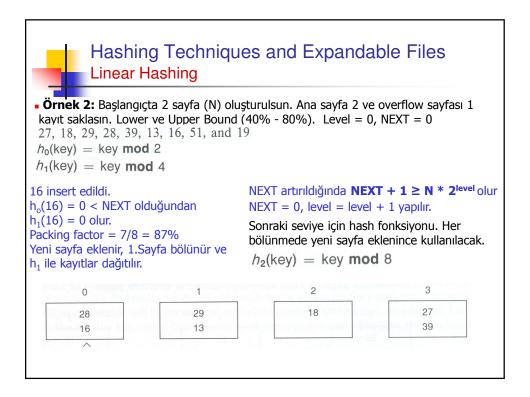
 $h_1(\text{key}) = \text{key mod } 8$

- 16 mod 8 = 0, 20 mod 8 = 4
- 20 değerine erişmek istenirse önce bulunulan seviyenin hesh fonksiyonu kullanılır.
- $h_0(20) = 0$ değeri NEXT pointer'ından küçük olduğu için 1.level hash fonksiyonu kullanılır ve $h_1(20) = 4$ değeri bulunur.
- Her sayfaya ulaşım bir probe olarak alınır. Sayfadaki arama primary memory'de olduğu için önemsenmez.

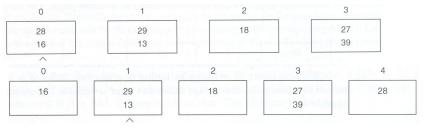
• Örnek 2: Başlangıçta 2 sayfa (N) oluşturulsun. Ana sayfa 2 ve overflow sayfası 1 kayıt saklasın. Lower ve Upper Bound (40% - 80%). Level = 0, NEXT = 0 27, 18, 29, 28, 39, 13, 16, 51, and 19

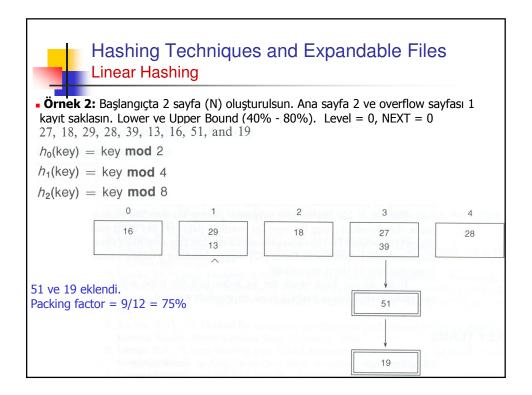
 $h_0(\text{key}) = \text{key mod } 2$

 $h_1(\text{key}) = \text{key mod } 4$

 $h_2(\text{key}) = \text{key mod } 8$

Packing factor = 7/8 = 87% olduğundan 0.sayfa bölünür, yeni sayfa eklenir ve h_2 ile kayıtlar dağıtılır. NEXT artırılır. Yeni packing factor = 7/10 = 70%

Hashing Techniques and Expandable Files Linear Hashing

Değerlendirme

- 28'e ulaşılmak istenirse $h_1(28) = 0 < NEXT$ olduğundan $h_2(28) = 4$ bulunur. Sadece bir probe ile ulaşılır.
- 19'a ulaşılmak istenirse $h_1(19) = 3 > NEXT$ 3.sayfaya gidilir. Sayfadaki overflow alanlarda aranır ve toplam probe sayısı 3 olur.

TABLE 10.2 AVERAGE RETRIEVAL PROBES FOR LINEAR HASHING

Primary page size	ge size 2 records		10 records			20 records			50 records			
Overflow page size	1	1	1	4	3	3	7	6	5	15	14	12
Packing factor	75%	85%	95%	75%	85%	90%	75%	85%	90%	75%	85%	90%
Average probes	1.43	1.68	2.22	1.14	1.33	1.57	1.08	1.24	1.44	1.05	1.20	1.35

Hashing Techniques and Expandable Files

Haftalık Ödev

Dynamic hashing ve Linear hashing metodlarında silme işleminin nasıl yapıldığını araştırınız ve bir rapor hazırlayınız.